

PRIOPĆENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom uporabe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR I

SARAJEVO, 21.01.2019.

BROJ/ NUMBER II

EKONOMSKI RAČUNI OKOLIŠA

ENVIRONMENTAL ECONOMIC ACCOUNTS

TROŠKOVI ZA ZAŠTITU OKOLIŠA, 2017

EXPENDITURES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION, 2017

Ukupni troškovi za zaštitu okoliša u 2017. godini iznosili su 95.402.323 konvertibilnih maraka (KM).

Total expenditure for environment protection in 2017 amounted to 95.402.323 convertible mark (BAM).

Ukupne investicije za zaštitu okoliša u 2017. godini iznosile su 43.543.315 konvertibilnih maraka. U strukturi investicija za zaštitu okoliša, investicije na kraju proizvodnog procesa činile su 93,6%, a investicije u sprječavanje onečišćenja okoliša 6,4%.

The total investment for environmental protection in 2016 amounted to 43.543.315 convertible mark. In structure investments for environment protection, the end-of-pipeline investments accounted for 93.6% of the total amount and the investments in environmental pollution prevention for 6.4%.

Od ukupnih investicija u zaštitu okoliša, investicije u zaštitu zraka činile su 91%, u upravljanje otpadnim vodama 2%, u upravljanje otpadom 5,2%, u zaštitu i sanaciju tla te podzemnih i površinskih voda 1,5%, u smanjenje buke i vibracija 0,2%, u zaštitu biološke raznolikosti 0,1%,

In the total amount of investments, investments in air accounted for 91%, in waste water management for 2%, in waste management for 5.2%, in protection of soil and ground water for 1.5%, in noise and vibration abatement for 0.2%, in protection of biodiversity for 0.1%.

Ukupni tekući troškovi za zaštitu okoliša u 2017. godini su iznosili 51.859.008 konvertibilnih maraka. Od ukupnih tekućih troškova za zaštitu okoliša, interni tekući troškovi činili su 72,3%, a eksterni tekući troškovi 27,7%.

The total current expenditures for environmental protection in 2017 amounted to 51.859.008 convertible mark. In the total amount of current expenditures for environmental protection, internal current expenditures accounted for 72.3% and external current expenditures for 27.7%.

Od ukupnih tekućih troškova za zaštitu okoliša, tekući troškovi za zaštitu zraka činili su 2,4%, za upravljanje otpadnim vodama 14,2%, za upravljanje otpadom 72,8%, za zaštitu tla i podzemnih voda 3,1%, za smanjenje buke i vibracija 0,1%, za zaštitu biološke raznolikosti 1,4% i za ostale djelatnosti zaštite okoliša 5,1%.

Of the total amount of current expenditures for environmental protection, air accounted for 2.4%, waste water management for 14.2%, waste management for 72.8%, protection of soil and ground water for 3.1%, noise and vibration abatement for 0.1%, protection of biodiversity for 1.4% and other environmental protection activities for 5.1%.

Tablica1. Troškovi za zaštitu okoliša, 2017

Table 1. Expenditures for environmental protection, 2017

KM/Convertible mark

	Ukupno/ Total		
	KM/BAM	%	
Ukupno	95 402 323	100	<i>Total</i>
Zaštita zraka	40 859 502	42,8	<i>Protection of air</i>
Upravljanje otpadom	40 635 603	42	<i>Waste management</i>
Upravljanje otpadnim vodama	8 216 373	8,6	<i>Waste water management</i>
Zaštita od buke i vibracija	567 107	0,6	<i>Noise and vibration abatement</i>
Zaštita tla i podzemnih voda	2 263 437	2,4	<i>Protection and remediation of soil, ground water</i>
Zaštita biološke raznolikosti	777 182	0,8	<i>Protection of biodiversity</i>
Ostale oblasti okoliša	2 683 119	2,8	<i>Other environ- mental protection activities</i>

Tablica 2. Investicije u zaštitu okoliša, 2017

Table 2. Investments in environmental protection, 2017

KM/Convertible mark

	Ukupno/ Total	Investicije na kraju proizvodnog procesa/ End-of- pipe investments	Investicije u sprječavanje onečišćenja okoliša/ Investments in environmental pollution prevention	
Ukupno	43 543 315	40 752 806	2 790 509	<i>Total</i>
Zaštita zraka	39 615 278	37 028 202	2 587 076	<i>Protection of air</i>
Upravljanje otpadom	2 264 312	2 263 312	1000	<i>Waste management</i>
Upravljanje otpadnim vodama	834 988	824 988	10 000	<i>Waste water management</i>
Zaštita od buke i vibracija	105 954	10 454	95 500	<i>Noise and vibration abatment</i>
Zaštita tla i podzemnih voda	661 057	564 124	96 933	<i>Protection and remediation of soil, ground water</i>
Zaštita biološke raznolikosti	46 154	46 154	-	<i>Protection of biodiversity</i>
Ostale oblasti okoliša	15 572	15 572		<i>Other environ- mental protection activities</i>

Tablica 3. Ukupni tekući troškovi za zaštitu okoliša, 2017
 Table 3. Current expenditures for environmental protection, 2017

KM/Convertible mark

	Ukupno/ Total	Interni tekući troškovi/ Internal current expenditures	Eksterni tekući troškovi / External current expenditures	
Ukupno	51 859 008	37 502 625	14 356 383	<i>Total</i>
Zaštita zraka	1 244 224	820 203	424 021	<i>Protection of air</i>
Upravljanje otpadom	37 771 291	28 414 372	9 356 919	<i>Waste management</i>
Upravljanje otpadnim vodama	7 381 385	5 401 326	1 980 059	<i>Waste water management</i>
Zaštita od buke i vibracija	461 153	406 599	54 554	<i>Noise and vibration abatement</i>
Zaštita tla i podzemnih voda	1 602 380	1 263 184	339 196	<i>Protection and remediation of soil, ground water</i>
Zaštita biološke raznolikosti	731 028	116 387	614 641	<i>Protection of biodiversity</i>
Ostale oblasti okoliša	2 667 547	1 080 554	1 587 993	<i>Other environ- mental protection activities</i>

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Podaci o troškovima u zaštitu okoliša temelje se na podacima statističkog istraživanja "Troškovi za zaštitu okoliša u 2017. (TR/OK)", na temelju Regulative (EU) br. 691/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2011. o europskim ekonomskim računima okoliša i Regulative (EU) br. 538/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o izmjeni Regulative (EU) br. 691/2011 o europskim ekonomskim računima okoliša (27. maja 2014.).

Područja djelatnosti zaštite okoliša

Podaci o troškovima za zaštitu okoliša prikupljaju se za različita područja okoliša prema Jedinstvenoj europskoj statističkoj klasifikaciji djelatnosti povezanih sa zaštitom okoliša (*the Single European Statistical Classification of Environmental Protection Activities (CEPA)*) prihvaćenoj na Konferenciji europskih statističara u lipnju 1994. i revidiranoj u 2000.

Djelatnosti zaštite okoliša dijele se na zaštitu zraka i klime, upravljanje otpadnim vodama, upravljanje otpadom, zaštitu i sanaciju tla, podzemnih i površinskih voda, smanjenje buke i vibracija, zaštitu biološke raznolikosti i krajolika, zaštitu od zračenja i ostale djelatnosti.

Definicije

Investicije na kraju proizvodnog procesa (*end-of-pipe investments*) podrazumijevaju metode, praksu, tehnologije, procese ili opremu određenu za skupljanje i uklanjanje zagađenja (npr. investicije u filtere za pročišćavanje vazduha, uređaji za prečišćavanje otpadnih voda) nakon njihova nastanka.

Investicije u spriječavanje onečišćenja u tijeku proizvodnog procesa (investicije u integrisane "cistije tehnologije") podrazumijevaju investicije za nove ili adaptacije postojećih metoda, praksa, tehnologija, procesa ili opreme određene za sprečavanje ili smanjenje količine onečišćenja nastalog na izvoru, s tim da se smanjenje uticaja na okoliš udruži s ispuštanjem zagađivača i/ili djelatnostima onečišćenja (kao dio proizvodnog procesa zove se "integrisani").

Interni tekući izdaci namijenjeni su za rad opreme na kraju proizvodnog procesa (*end-of-pipe environmental equipment*): materijala, energije, održavanje; troškove radne snage (samo onih zaposlenih na zaštiti okoliša) i druge interne tekuće izdatke (izdatke za opštu administraciju za zaštitu okoliša). **Isključena je** kupovina usluga zaštite okoliša od javnog sektora ili specijalnih proizvođača.

Eksterni tekući izdaci obuhvaćaju plaćanja trećim stranama za usluge zaštite okoliša iz javnog sektora ili specijalnim proizvođačima koji mogu biti javni ili privatni (za eksterne naknade/kupovinu za sakupljanje otpada ili obradu otpadnih voda te za ostalo, npr. izdaci za dekontaminaciju tla i podzemnih voda). Isključene su novčane kazne.

NOTES ON METHODOLOGY

Data on expenditures in environmental protection are based on research data on Expenditures for environmental protection and expenditures in 2017 (TR/OK) on the basis of Regulation (EU) No. 691/2011 of the European Parliament and of the Council of 6 July 2011 on European Environmental Economic Accounts and Regulation (EU) No. 538/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 Amending Regulation (EU) No.691/2011 on European Environmental Economic Accounts (27 May 2014).

Environmental protection domains

Data on environmental expenditures are collected according to different environmental domains as defined by the Single European Statistical Classification of Environmental Protection Activities (CEPA), which was adopted at the Conference of the European Statisticians in June 1994 and revised in 2000.

Environmental protection domains are divided into protection of air and climate, waste water management, protection and remediation of soil, groundwater and surface water, noise and vibration abatement; protection of biodiversity and landscape, protection against radiation and other environmental protection activities.

Definitions

***End-of-pipe investments** are investments in methods, practices, technologies, processes and equipment designed to collect and remove pollutants (e.g. techniques or equipment, such as air emissions filters, waste water treatment plants, waste disposal facilities) after their release into the environment.*

***Investments in integrated "cleaner" technologies** are investments in improvement of existing or development of new methods, practices, technologies, processes or equipment designed to prevent or reduce the amount of pollution created at the source, thereby reducing the environmental impacts of releasing pollutants and/or other polluting activities (as a part of the production process – thus the designation 'integrated').*

***Internal current expenditures** are intended for the operation of end-of-pipe environmental equipment – material, energy, maintenance, personnel costs (only for the personnel in charge of environmental protection), and other internal current expenditures (training, informing, general administration for environmental protection). Purchases of environmental protection services from the Public Sector or from specialised producers **are excluded**.*

***External current expenditures** include payments to third parties for environmental protection services, including both the Public Sector and specialised producers, both public and privately owned (e.g. external fees/purchases for waste disposal or waste water treatment, expenditure for soil and ground water decontamination). Excluded are fines and penalties.*

Izdaje i tiska Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 · Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronička pošta/E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara: dr.sc. Velimir Jukić, Direktor
Person responsible: Velimir Jukić, PhD, Director

Priopćenje pripremili: mr. sc. Ševala Korajčević, Tamara Šupić
Prepared by: MSc. Ševala Korajcevic, Tamara Šupić

Podaci iz ovog priopćenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
